

PALVELUSETELISÄÄNTÖKIRJA

Omaishoidontuen palveluseteli

2022



TAIVALKOSKI
Tubansien tarinoiden pitäjä

HYVÄKSYTTY:

Sosiaali- ja terveyslautakunta

21.1.2020 § 7

Sos. – ja terv.ltk. 21.9.2021§ 166, korotus 01.11.2021 lähtien

17.12.2021

Taivalkosken sosiaali- ja terveyspalvelut

Sisällysluettelo

| | |
|---|---|
| PALVELUKOHTAINEN SÄÄNTÖKIRJA..... | 1 |
| 1 OMAISHOIDONTUEN PALVELUSETELISÄÄNTÖKIRJA..... | 1 |
| 1.1 Palvelujärjestelmään kuuluvat asiakkaat | 1 |
| 1.2 Tavoitteena asiakaslähtöiset, valinnanvapautta korostavat palvelut..... | 1 |
| 1 PALVELUSETELIN MYÖNTÄMISEN PERIAATTEET..... | 1 |
| 3 ASIAKASLASKUTUS..... | 2 |
| 4 OMAISHOIDON TUKIPALVELUSETELIT | 2 |
| 4.1 Omaishoidon ympärivuorokautisen tuen sijaishoitaja palveluseteli | 2 |
| 4.2 Omaishoidon kotihoidon tuki- ja hoivapalveluseteli | 3 |
| 5 HENKILÖSTÖ JA OSAAMINEN | 4 |
| 6 SÄÄNTÖKIRJAN MUUTTAMINEN | 4 |

PALVELUKOHTAINEN SÄÄNTÖKIRJA

Jokaisessa Taivalkosken kunnan palveluseteliversiossa on käytössä palvelusetelisääntökirja, joka sisältää kaksi osiota: yleisen sääntökirjan ja palvelukohtaisen sääntökirjan. Yleinen sääntökirja on erillinen asiakirja, jonka vaatimukset koskevat kaikkia Taivalkosken kunnan palvelusetelituottajia ja palvelusetelitoimintaa. Palvelukohtainen sääntökirja sisältää yksityiskohtaisempia vaatimuksia kyseisellä palvelusetelillä tuotettavalle palvelulle. Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan molempien sääntökirjan vaatimuksia palvelusetelituottajana toimiessaan. Mikäli palvelukohtainen sääntökirja on ristiriidassa yleisen sääntökirjan kanssa, noudatetaan yleisessä sääntökirjassa annettuja vaatimuksia ja linjauksia.

1 OMAISHOIDONTUEN PALVELUSETELISÄÄNTÖKIRJA

Tätä sääntökirjaa noudatetaan, kun Taivalkosken kunta järjestää omaishoidontuen asiakkaille hoitajan lakisääteisiä vapaita sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisesti. Kunta velvoittaa, että palveluntuottajat noudattavat sääntökirjan määräyksiä.

1.1 Palvelujärjestelmään kuuluvat asiakkaat

Taivalkosken kunta tarjoaa kunnan kanssa omaishoidosopimuksen tehneille omaishoidon tuen saajille palvelusetelin kotona annettavaan sijaishoitoon hoitajan lakisääteisen vapaan (3 pv) ajaksi tai kotihoiton tuki- ja hoivapalvelusetelin. Palvelusetelin saaminen edellyttää palvelutarpeen arvioimista. Palvelusetelin voi saada käyttöönsä, jos henkilön avuntarve ja kokonaistilanne täyttävät palvelun myöntämiseen määritellyt kriteerit ja hänelle on tehty palvelu- ja hoitosuunnitelma.

1.2 Tavoitteena asiakaslähtöiset, valinnanvapautta korostavat palvelut

Vuonna 2009 voimaan astuneessa laissa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) tavoitteeksi palvelusetelin käytölle asetetaan palvelurakenteen monipuolistaminen, valinnan mahdollisuuksien ja palveluiden saatavuuden lisääminen, yksityisen ja julkisen sektorin osaamisen, vuoropuhelun ja yhteistyön kehittäminen sekä pienyrittäjyyden tukeminen. Palvelusetelin tavoitteena on asiakkaiden valinnanmahdollisuuksien lisääminen. Asiakas voi kieltäytyä palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata asiakas muulla tavoin järjestettyjen palveluiden piiriin.

Palvelusetelilaki (569/2009) mahdollistaa kuntien harkinnan mukaisesti palvelusetelin käyttöönoton kannan järjestämisvastuulla olevien sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistapana. Palveluseteliä ei voi soveltaa toisen kunnan tuottamien palvelujen hankintaan.

Kunnan tulee tehdä päätökset palvelusetelin käyttöönotosta; määrittää palvelut, joissa palveluseteliä käytetään ja hyväksyä palveluntuottajat.

Palvelusetelimallin suunnittelun lähtökohdaksi on otettava seuraavat periaatteet:

- asiakaslähtöisyys
- hyvinvointierojen kaventaminen
- kustannusneutraalius

1 PALVELUSETELIN MYÖNTÄMISEN PERIAATTEET

Taivalkosken kunnan valtuuttama viranhaltija arvioi asiakkaan palvelutarpeen ja myöntää palvelun. Päätöksessä määritellään mitä palveluja seteli kattaa ja kuinka kauan se on voimassa. Kunnan työntekijän tulee esitellä eri vaihtoehdot palvelun järjestämisestä tasapuolisesti ja tehdä päätökset asiakkaan edun mukaisesti. Asiakas voi kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet muilla tavoin järjestettävien palvelujen piiriin. Asiakas valitse haluaako vastaanottaa palvelusetelin avulla järjestettävän palvelun vai palvelutasoltaan rinnakkaisen kunnallisen palvelun.

Myöntäessään setelin kunta päättää samalla sen arvon ja sitoutuu maksamaan asiakkaan hankkimat palvelut palvelusetelin arvoon asti. Myönnettäessä palveluseteliä yksittäiselle asiakkaalle kunnan tulee noudattaa asiakkaan asemasta annettuja säännöksiä:

- 1) palvelusetelilain 6 §:n säännöstä
- 2) potilaan asemasta ja oikeuksista annettua lakia (758/1992)
- 3) sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annettu laki (812/2000)
- 4) omaishoitajan oikeus vapaaseen, omaishoitoa tukevat ja hoitajille annettavat palvelut (4§)

Kaikille asiakkaille palveluseteli ei sovellu. Tällainen tilanne voi olla esim. silloin, kun asiakas ei kykene hankkimaan palveluja palvelusetelillä sairauden tai henkisen toimintakyvyn vajavuuden, esimerkiksi muistisairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi.

Palveluseteli on henkilökohtainen, sitä ei voi vaihtaa rahaksi eikä käyttää muuhun kuin myöntämispäätöksessä määriteltyyn tarkoitukseen. Palveluseteliin vaaditaan aina erikseen tehty viranhaltijapäätös, joka on setelin fyysinen muoto.

Palveluseteliasiakas valitsee itsenäisesti ja/tai omaistensa avustuksella itselle palveluntuottajan Taivalkosken kunnan hyväksymien palveluseteli palveluntuottajien joukosta.

3 ASIAKASLASKUTUS

Asiakasmaksulain mukaan 12§:n 2 momentin mukaan palvelusetelin avulla järjestettävistä palveluista kunta ei peri palvelun käyttäjältä asiakasmaksua.

Palveluntuottaja laskuttaa asiakkaan omavastuusuuden ja mahdollisesta lisäpalvelusta perittävän maksun suoraan asiakkaalta. Maksutapa sovitaan asiakkaan ja palveluntuottajan välillä.

Palvelusetelillä tuotettava palvelu on ALV:n 130 a §:n mukaista verotonta palvelun myyntiä.

Asiakkaan ostamat lisäpalvelut

Palveluseteli sisältää hoidon sekä huolenpidon palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaisesti. Jos asiakas ostaa palveluntuottajalta muuta palvelu, se on asiakkaan itse maksettavaa lisäpalvelua. Asiakkaan itsensä maksama lisäpalvelu voi olla esimerkiksi suursiivous, ikkunoiden pesu, vaatehuolto tai ruuan valmistusta yms.

Palvelun enimmäishinta

Taivalkosken kunta on asettanut palveluntuottajalle omaishoidon tukipalvelusetelipalvelusta maksettavan enimmäishinnan eli hintakaton. Palveluntuottaja voi hinnoitella palvelun hintakattoa alemmaksi. Kilpailutekijöinä toimivat palvelun hinta ja laatu

4 OMAISHOIDON TUKIPALVELUSETELIT

4.1 Omaishoidon ympärivuorokautisen tuen sijaishoitaja palveluseteli

Sijaishoito on tarkoitettu ensisijaisesti omaishoitajan jaksamisen tukemiseen ja omaishoidon lakisääteisen vapaan järjestämiseen. Sijaishoidon palvelujen avulla tuetaan omaishoitajan jaksamista siten, että palvelu järjestetään asiakkaan kotiin. Sijaishoitajan tehtävänä on asiakkaan perushoidosta ja turvallisuudesta huolehtiminen sekä normaaliin päivittäiseen elämään kuuluvissa tehtävissä avustaminen tai niiden suorittaminen. Palveluntuottaja voi hoitaa myös kodin päivittäiseen siisteyteen liittyviä tehtäviä.

Omaishoitajan vapaan järjestäminen kotiin hankittavan lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palvelun avulla, jolloin **palvelusetelin arvo on tasasuuruinen**. Omaishoitajan vapaapäivien järjestämisestä sovitaan omaishoidon palveluohjaajan kanssa. Jos, vapaapäivien järjestämistavaksi sovitaan palveluseteli niin asiakas saa 1–3 kpl **106,84 euron** arvoista palveluseteliä kuukaudessa (yksi palveluseteli vastaa yhtä lakisääteistä vapaavuorokautta/kk).

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta sijaishoidosta **hoidettavan kotona** tapahtuvasta hoidosta, joka korvaa omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa, **ei peritä** sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992, 6 b §) säädettyä maksua.
(Päätös liittyy Sosiaali- ja terveyslautakunnan 19.5.2015 §57. Päätös astuu voimaan 1.6.2015)

Omaishoidettavan **kodin ulkopuolella** tapahtuvasta lakisääteisen vapaan aikaisesta sijaishoidosta, joka korvaa omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa, palveluntuottaja voi periä hoidosta asiakkaalta asiakasmaksua enintään **11,40 euroa/vrk** (asiakasmaksulain 6 b §:n tarkoittama maksu)

Asiakas ostaa saamallaan palvelusetelillä kotiin tuotettavaa ympärivuorokautista palvelua valitsemaltaan palveluntuottajalta. Palvelusopimukseen määritellään omavastuuosuus ohjeiden mukaisesti tai palveluntuottaja voi olla perimättä omavastuuta.

Matka-ajat asiakkaan luokse ja luota eivät sisälly avustusaikaan. Palveluntuottajan tulee määritellä maantieteellinen alue, jolla toimii. Kunta ei maksa erillistä korvausta matka-ajasta ja kilometreistä. Asiakas ja palveluntuottaja sopivat keskenään kilometrikorvauksen perinnästä.

4.2 Omaishoidon kotihoidon tuki- ja hoivapalveluseteli

Omaishoitaja voi valita lakisääteisen vapaansa vaihtoehdoksi omaishoidon kotihoidon tuki- ja hoiva palvelusetelin arvoltaan enintään **283,40 euroa/kuukaudessa**. Palvelusetelillä on mahdollisuus ostaa esim. sijaishoitajan kotiin, sijaishoitoa kodin ulkopuolella, siivousta, ikkunoiden pesu, vaatehuolto, kauppa- ja asiointi palvelua, kylvetyt - ja saunotuspalvelua, turvapalvelua, sosiaalista kanssakäymistä edistävää palvelua, lumityöt - ja pihatyöt palvelua, ruoka- ja leivontapalvelua ja halonhakkuuta yms. Palveluseteli voidaan myöntää ½ vuodeksi kerrallaan (6 seteliä).

Asiakas tekee palvelukohtaisen sopimuksen kotipalveluista ja hoivasta sekä ajankohdasta palveluntuottajan kanssa.

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta sijaishoidosta **hoidettavan kotona** tapahtuvasta hoidosta, joka korvaa omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa, **ei peritä** sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992, 6 b §) säädettyä maksua.
(Päätös liittyy Sosiaali- ja terveyslautakunnan 19.5.2015 §57. Päätös astuu voimaan 1.6.2015)

Omaishoidettavan **kodin ulkopuolella** tapahtuvasta lakisääteisen vapaan aikaisista palveluista, joka korvaa omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa, palveluntuottaja voi periä hoidosta asiakkaalta asiakasmaksua enintään **11,40 euroa/vrk** tai alle 12 h enintään **5,75 euroa**. (asiakasmaksulain 6 b §:n tarkoittama maksu)

Asiakas ostaa palvelun valitsemaltaan palveluntuottajalta. Palvelusopimukseen määritellään omavastuuosuus ohjeiden mukaisesti tai palveluntuottaja voi olla perimättä omavastuuta.

Matka-ajat asiakkaan luokse ja luota eivät sisälly avustusaikaan. Palveluntuottajan tulee määritellä maantieteellinen alue, jolla toimii. Kunta ei maksa erillistä korvausta matka-ajasta ja kilometreistä. Asiakas ja palveluntuottaja sopivat keskenään kilometrikorvauksen perinnästä.

5 HENKILÖSTÖ JA OSAAMINEN

Palvelusetelituottajan kelpoisuus on oltava vastaava kuin Taivalkosken kunnan itse tuottamissa palveluissa. Voimassa olevaan työhön liittyvät tarvittavat lääkkeenjako, turva- ja hygieniapassit ja EA1/EA2.

Hoitotehtävissä toimivat henkilöt

Kotona tapahtuva lääkkeenjako: henkilökunnalta edellytetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994 ja asetus 564/1994) mukaista oikeutta harjoittaa terveydenhoitajan tai sairaanhoitajan ammattia tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen mukaista oikeutta käyttää lähihoitajan, perushoitajan tai apuhoitajan nimikettä tai sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/2005 ja asetus 608/2005) mukaista lähihoitajan tai mainitun lain siirtymäsäännösten mukaista vastaavaa pätevyyttä. Hoitotehtävissä tulee noudattaa Taivalkosken kunnan lääkehoitosuunnitelmaa.

Kun palveluntuottaja palkkaa terveydenhuollon ammattihenkilöstöä, palveluntuottaja sitoutuu tarkistamaan henkilön tiedot Valviran ylläpitämästä rekisteristä. Sijaisilla tulee olla riittävä sosiaali- ja/tai terveystieteen koulutus.

Tukipalvelut

Tukipalvelujen tuottamisessa on palvelukohtaisia ammattitaitovaatimuseroja esim. saunotus- ja kylvytys, vaatehuolto; vaaditaan kotipalvelutyö tutkintoa, hoiva-avustajan tai muuta soveltuvaa alan koulutusta.

Siivouspalvelut; laitoshoitajan – tai huoltajan tutkintoa tai muuta soveltuvaa alan koulutusta.

Ruokahuolto; hygieniapassi, ruokapalvelutyöntekijä tai muuta soveltuvaa alan koulutusta.

Kiinteistö- ja pihatyöt; kiinteistöhoitaja tai muuta soveltuvaa alan koulutusta.

Sijaisilla tulee olla riittävä ammatillinen tai soveltuva koulutus. Kun palveluntuottaja palkkaa ammattihenkilöstöä sitoutuu hän tarkistamaan henkilöstön ammattipätevyden.

6 SÄÄNTÖKIRJAN MUUTTAMINEN

Kunnalla on oikeus tehdä muutoksia tähän sääntökirjaan. Kunta ilmoittaa palveluntuottajalle muutoksista kirjallisesti välittömästi päätöksen tekemisen jälkeen. Mikäli palveluntuottaja ei halua tulla sidotuksi muuttuneisiin sääntöihin, sen tulee ilmoittaa siitä kunnalle kirjallisesti kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa muutosilmoituksen lähettämisestä. Mikäli kunnalle ei toimiteta edellä mainittua ilmoitusta, palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan muuttuneita ehtoja muutosilmoituksessa mainitusta päivästä lukien, mutta kuitenkin aikaisintaan kuusikymmentä (60) päivää muutosilmoituksen toimittamisesta.

Sitoumuksen voimassaoloaika

Tämä sääntökirja on voimassa toistaiseksi.

Lisätietoja:

TAIVALKOSKEN KUNTA

Sosiaali- ja terveysterveystoimet

Osastosihteeri

Sairaalantie 8 a

93400 TAIVALKOSKI

Sosiaali- ja terveysterveystoiminnanjohtaja

p. 040 5232 991

Hoitotyönjohtaja

p. 040 592 5751

Johtava sosiaalityöntekijä

p. 040 591 7237

Kehitysvammaisten palveluohjaaja

p. 040 542 1273

Ikäihmisten palveluohjaaja

p. 0400 530 257

Palveluseteli, yleiset asiat ja asiakirjat

p. 040 575 5473